

LUOTTAMUSMIESSOPIMUS

Johdanto

Luottamusmiessopimus on osa työehtosopimusta. Sopimuksen tarkoituksena on edistää työnantajan ja työntekijöiden välistä yhteistoimintaa, solmittujen sopimusten asianmukaista toteuttamista, niiden soveltamista sekä ennaltaehkäistä erimielisyyksien syntymistä. Keskeisenä asiana siihen kuuluu myös työrauhan ylläpitäminen ja edistäminen työehtosopimusjärjestelmän edellyttämällä tavalla.

Apteekkien tulevaisuuden haasteet ja toimintaympäristön muutokset sekä yhteiset kehittämishankkeet korostavat yhteistoiminnan merkitystä ja paikallisen sopimisen tärkeyttä. Nämä edellyttävät, että luottamusmiehillä on tarvittava osaaminen tehtäviensä hoitamiseen. On tärkeää, että luottamusmiehet saavat riittävästi tietoa apteekin liiketoiminnasta ja sen taloudesta, jotta he pystyvät yhdessä työnantajan kanssa toimimaan tämän sopimuksen mukaisissa tehtävissä.

1 § Sopimuksen soveltamisala

Tämä luottamusmiessopimus sitoo Apteekkien työnantajaliittoa ja sen jäsenenä olevia apteekkeja sekä Suomen Farmasialiittoa ja farmaseuttisen henkilöstön työehtosopimuksen soveltamispiirissä olevia työntekijöitä.

2 § Luottamusmiehen tehtävät

Luottamusmiehen tehtävänä on:

- kehittää työnantajan ja työntekijöiden välistä yhteistyötä
- osallistua paikallisten sopimusten tekemiseen
- valvoa ja edistää työehtosopimusten ja työlainsäädännön noudattamista
- edustaa Farmasialiittoon järjestäytyneitä työntekijöitä työehtosopimuksen soveltamista koskevissa asioissa
- välittää tietoja työnantajan ja edustamiensa työntekijöiden välillä
- osallistua paikallisten erimielisyyksien selvittämiseen
- edistää ja ylläpitää työrauhaa

3 § Luottamusmiehen valinta

Yleistä

1. Suomen Farmasialiittoon järjestäytyneet työntekijät valitsevat luottamusmiehen.
2. Luottamusmies on Suomen Farmasialiiton jäsen ja apteekin farmaseuttinen työntekijä.

Luottamusmiehen toimikausi on 4 vuotta. Peräkkäisten kausien määrää ei ole rajattu.

3. Vaalin toimittamisesta huolehtii luottamusmies, tai vaihtoehtoisesti vaalitoimikunta, joka huolehtii luottamusmiesvalinnan käytännön järjestelyistä. Työnantaja varaa tilaisuuden vaalien toimittamiseksi. Vaalin toimittamiseen käytetty välttämätön aika luetaan luottamusmiestehtäviin käytetyksi ajaksi. Kaikille järjestäytyneille työntekijöille on varattava tilaisuus osallistua vaaliin. Vaalien järjestäminen ja toimittaminen ei kuitenkaan saa häiritä työntekoa.

4. Luottamusmiesvalinnan järjestämisestä työpaikalla on ilmoitettava työnantajalle viimeistään 14 päivää ennen valinnan toimittamista.

Luottamusmiehet

5. Luottamusmiehiä voidaan valita seuraavasti:

Apteekkiin voidaan valita luottamusmies ja tarvittaessa varaluottamusmies.

Jos luottamusmiehen toimi päättyy kesken toimikauden, valittu varaluottamusmies toimii varsinaisena luottamusmiehenä, kunnes uusi on valittu.

Jos luottamusmies on väliaikaisesti estynyt hoitamasta luottamusmiestehtäviään, valittu varaluottamusmies toimii varsinaisena luottamusmiehenä.

Varaluottamusmiehen toimiessa luottamusmiehenä siitä on ilmoitettava työnantajalle kirjallisesti. Toimiessaan luottamusmiehenä varaluottamusmiehellä on luottamusmiehen oikeudet ja velvollisuudet.

Paikallisesti voidaan sopia (20 §), että suureen ja alueellisesti hajautettuun apteekkiin valitaan useampia tämän sopimuksen tarkoittamia luottamusmiehiä apteekin itsenäisiin alueellisiin tai toiminnallisiin yksiköihin. Asiasta sovitaan kirjallisesti ennen vaalijärjestelyjä.

Mikäli apteekkiin on valittu useita luottamusmiehiä, voidaan sopia, että heistä yksi valitaan siksi, jonka kanssa työnantaja neuvottelee koko apteekkia koskevissa asioissa. Tällöin on myös yhdessä kirjallisesti sovittava, mitkä asiat ovat koko apteekkia koskevia ja mitkä apteekkikohtaisia tai alueellisia. Samassa yhteydessä on sovittava, kuka toimii valitun henkilön varalla.

Luottamusmiesorganisaatiosta edellä mainituilla tavoilla tehty sopimus voidaan tehdä määräaikaisena enintään luottamusmiehen toimikauden mittaiseksi tai toistaiseksi voimassaolevaksi. Mikäli toistaiseksi voimassa oleva sopimus luottamusmiesorganisaatiosta irtisanotaan kesken luottamusmieskauden, voimassa olevaa organisaatiota noudatetaan tämän toimikauden loppuun.

Ilmoitukset luottamusmiestehtävän alkamisesta ja päättymisestä

6. Valituista luottamusmiehistä varaluottamusmiehineen sekä luottamusmiestehtävien päättymisistä on ilmoitettava välittömästi ja kirjallisesti sekä työnantajalle että Suomen Farmasialiittoon.

Ilmoitusvelvollisuus koskee myös tilanteita, jossa luottamusmies tulee uudelleen valituksi.

4 § Luottamusmiehelle annettavat tiedot

1. Syntyessä epäselvyyttä tai erimielisyyttä työntekijöiden palkasta tai työsuhteeseen liittyvien lakien tai sopimusten soveltamisesta luottamusmiehelle annetaan ilman aiheetonta viivytystä tapauksen selvittämiseen tarvittavat tiedot.

2. Luottamusmiehellä on oikeus pyynnöstä saada kirjallisesti tai muulla sovittavalla tavalla työehtosopimuksen piiriin kuuluvista apteekin työntekijöistä seuraavat tiedot:

Kerran vuodessa

- suku- ja etunimet
- työntekijän yhteystiedot
- palkkaryhmä tai vastaava, johon työntekijä tai hänen suorittamansa työ kuuluu
- koko- ja osa-aikaisten työntekijöiden lukumäärä sekä vuoden aikana työssä olleiden erikseen työhön kutsuttavien tai muun tilapäisen henkilöstön lukumäärä.

Kuukauden kuluessa työsuhteiden alkamisesta tai päättymisestä

- uusien työntekijöiden suku- ja etunimet sekä palvelukseen tuloaika
- tieto irtisanotuista

Luottamusmiehellä on oikeus saada tieto myös lomautetuista.

3. Luottamusmiehellä on oikeus pyynnöstä saada, kirjallisesti tai muulla sovittavalla tavalla, selvitys apteekin taloudellisesta tilasta tilinpäätöksen vahvistamisen jälkeen. Työnantaja voi esittää selvityksen apteekin taloudellisesta tilasta yrityksen koko henkilöstölle järjestettävässä yhteisessä tilaisuudessa. Tiedonsaantioikeus velvoittaa apteekkeja, jotka työllistävät vähintään 5 farmaseuttista henkilöä. Tätä pienemmissä apteekeissa tiedot suositellaan annettavaksi luottamusmiehelle.

Osapuolet suosittelevat, että edellä tarkoitettujen apteekin taloutta koskevien tietojen yhteydessä selvitetään mahdollisuuksien mukaan apteekin yhteydessä toimivan osakeyhtiön tilanne apteekkiin liittyvän toiminnan osalta. Jos selvitystä ei voida syystä tai toisesta tehdä, tulee työnantajan selvittää perusteet sille, miksi selvitystä ei voida antaa.

Luottamusmies saa edellä tarkoitettut tiedot luottamuksellisina tehtäviensä hoitamista varten. Tietoja ei tule luovuttaa ulkopuolisille eikä niitä saa muutoinkaan levittää. Mikäli tietojen luottamuksellisuutta ei noudateta, tietoja ei tarvitse antaa samalle luottamusmiehelle seuraavan 5 vuoden aikana.

4. Luottamusmiehellä on oikeus perehtyä sunnuntai- ja hätätyöstä, ylityöstä ja niistä maksetusta korotetusta palkasta laadittuun luetteloon.

5. Luottamusmiehelle annetaan pyynnöstä selvitys siitä, millaisia tietoja työhönoton yhteydessä kerätään.

6. Luottamusmiehen on pidettävä tehtäviensä hoitamista varten saamansa tiedot luottamuksellisina.

5 § Työstä vapautus ja työskentelypuitteet

1. Luottamusmiehellä on oikeus riittävään työstä vapautukseen luottamusmiestehtävien hoitamista varten.

Työstä vapautuksen määrässä otetaan huomioon mm. työntekijöiden ja toimipaikkojen lukumäärä, toimipaikan sijainti ja apteekin toiminnan luonne.

2. Luottamusmiehelle annetaan työpaikan olosuhteet huomioon ottaen riittävästi säilytystilaa hänen tarvitsemilleen asiakirjoille ja tarvittaessa oikeus käyttää työnantajan hallinnassa olevaa tarkoituksenmukaista toimistotilaa ja tavanomaisia toimistovälineitä kuten apteekissa yleisesti käytössä olevaa tietokonetta ja internetyhteyttä (sähköposti) luottamusmiestehtävien hoitamiseen.

6 § Ansiomenetyksen korvaus

Säännöllisen työajan ansionmenetyksen korvaus

1. Työnantaja korvaa ansion, jonka luottamusmies menettää työaikana joko paikallisessa neuvottelussa työnantajan edustajan kanssa tai toimiessaan muissa työnantajan kanssa sovituissa tehtävissä.

Luottamusmiehen tehdessä työnantajan kanssa sovittuja tehtäviä säännöllisen työajan ulkopuolella, maksetaan siihen käytetystä ajasta työnantajan ja luottamusmiehen välillä erikseen sovittava korvaus. Ansiotaso ei saa alentua luottamusmiehen tehtävien hoitamisen vuoksi.

Työstä vapautusaika rinnastetaan työssäolon veroiseksi.

Matkakustannukset

2. Työnantajan kanssa sovittujen luottamusmiestehtävien takia matkustaessaan, luottamusmiehelle maksetaan matkakustannusten korvausta apteekissa noudatettavan käytännön mukaan, kuten muissakin työtehtävissä.

Luottamusmiehen käyttäessä matkustamiseen työnantajan suostumuksella omaa autoa maksetaan kilometrikorvaus.

Luottamusmieskorvaus

3. Luottamusmieskorvauksesta on sovittu työehtosopimuksen 21 §:n 5. kohdassa.

7 § Luottamusmiehen koulutus

1. Luottamusmiehen koulutuksesta on sovittu Apteekkien työnantajaliiton ja Suomen Farmasialiiton välisessä koulutussopimuksessa.

8 § Työsuhdeturva

Syrjäntäkielto

1. Luottamusmiestä ei saa luottamusmiestehtävän takia erottaa työstä eikä muutoinkaan syrjiä.

2. Luottamusmiestä ei saa luottamusmiestehtävän aikana tai sen johdosta siirtää alempi palkkaiseen työhön kuin missä hän oli valituksi tullessaan.

Taloudelliset ja tuotannolliset irtisanomisperusteet

3. Irtisanottaessa tai lomautettaessa apteekin henkilöstöä taloudellisilla tai tuotannollisilla perusteilla ei tällaista toimenpidettä saa kohdistaa luottamusmieheen, ellei apteekin toimintaa lopeteta kokonaan.

Luottamusmiehen riitauttaessa irtisanomisen liittojen väliset neuvottelut on käytävä irtisanomisajan kuluessa.

4. Luottamusmies voidaan irtisanoa tai lomauttaa hänen työnsä päättyessä kokonaan, jos:

- työnantaja ei voi järjestää hänelle ammattitaitoa vastaavaa tai muutoin sopivaa työtä tai
- työnantaja ei voi kouluttaa häntä muuhun työhön työsopimuslain 7:4 §:ssä tarkoitetulla tavalla.

Yksilösuoja

5. Luottamusmiestä ei saa irtisanoa hänestä johtuvasta syystä ilman edustamiensa työntekijöiden enemmistön suostumusta (työsopimuslain 7:10 §). Enemmistö selvitetään Farmasialiiton toimesta.

6. Luottamusmiehen työ sopimusta ei saa purkaa tai käsitellä purkautuneena vastoin työsopimuslain 8:1-3 §:n säännöksiä. Luottamusmiehen työsuhdetta ei saa sairauden takia purkaa työsopimuslain purkuperusteillakaan noudattamatta työsuhteen irtisanomisaikaa.

7. Työsuhteen päättymisestä ilmoitetaan luottamusmiehelle vähintään kuukautta ennen työehtosopimuksen mukaisen irtisanomisajan alkamista. Luottamusmiehelle annettuun ilmoitukseen työsuhteen päättymisestä merkitään irtisanomisen syy.

Korvaukset

8. Päätettäessä luottamusmiehen työ sopimus tämän sopimuksen vastaisesti työnantajan on maksettava korvauksena vähintään 10 kuukauden ja enintään 30 kuukauden palkka.

Korvausperusteet määräytyvät työsopimuslain 12:2 §:n mukaan ottaen huomioon työntekijän luottamusmiesasema.

Liitot voivat yksittäistapauksissa sopia pienemmästä korvauksesta kuin 10 kuukauden palkka.

9 § Neuvottelujärjestys

1. Neuvottelujärjestys määräytyy työehtosopimuksen 22 §:n mukaan.
2. Jos erimielisyys koskee luottamusmiehen työsuhteen päättämistä, on paikalliset ja liittojen väliset neuvottelut käynnistettävä ja käytävä viipymättä sen jälkeen, kun päättämisen peruste on riitautettu.

10 § Sopimuksen voimassaolo

1. Tämä sopimus on voimassa toistaiseksi 1.1.2020 alkaen.
2. Irtisanomisaika on 6 kuukautta.

Helsingissä tammikuun 10. päivänä 2020

APTEEKKIEN TYÖNANTAJALIITTO RY

SUOMEN FARMASIALIITTO RY